

**DIT IS HET
BESTUURS-
VERSLAG
2020 VAN
THEATER
ARTEMIS**

INHOUDSOPGAVE BESTUURSVERSLAG 2020

Inhoudsopgave Bestuursverslag 2020.....	2
THEATER ARTEMIS 2020	3
1. TERUGBLIK.....	3
1.1. Prestaties.....	4
1.2. Samenvatting resultaat en balanspositie	4
2. VOORSTELLINGEN EN KUNSTPROJECTEN 2020	5
2.1. NIEUWE VOORSTELLINGEN VOOR DE VLAKKE VLOER.....	5
2.2. NIEUWE VOORSTELLINGEN VOOR DE GROTE ZAAL	5
2.3. REPRISÉS.....	6
2.4. VOORSTELLINGEN OP EN ROND SCHOOL	8
2.5. KUNSTPROJECTEN ARTEMIS COMMUNITY	10
3. EDUCATIE	11
4. INTERNATIONALISERING	12
5. TALENTONTWIKKELING	13
6. PUBLICITEIT	14
6.1. Prestatieoverzicht.....	15
7. TOELICHTING OP DE JAARREKENING.....	16
7.1. Toelichting op de balans.....	16
7.2. Toelichting op de exploitatierekening	17
7.3. Toelichting op de financiële positie	18
7.4. Reflectie op ondernemerschap.....	18
8. DIVERSITEIT EN INCLUSIE	18
9. FAIR PRACTICE.....	19
10. PERSONELE ORGANISATIE	20
10.1. Samenstelling personele bezetting (eind 2020)	21
10.2. Beloningsbeleid.....	21
11. VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT.....	21
11.1. Governance Code Cultuur.....	22
11.2. Raad van Toezicht als werkgever.....	23
11.3. Samenstelling, nevenfuncties en rooster van aftreden RvT.....	23
11.4. Samenstelling en nevenfuncties Bestuur	24
11.5. Ondertekening	24

THEATER ARTEMIS 2020

1. TERUGBLIK

Dit is het bestuursverslag 2020 van Theater Artemis. Het jaar waarin clowns bijles gaven in levenslessen, Sterre van Dijk uit Badhoevedorp een hoofdrol kreeg in een dierenmusical en wij ons 30-jarig jubileum vierden. Maar het was ook 2020 het jaar waarin Covid-19 een ongekende impact had op de organisatie en de prestaties. De prognoses voor het slotjaar van de kunstenplanperiode zouden het recordjaar 2019 evenaren, maar de omstandigheden waarin Theater Artemis moest functioneren zagen er plotseling anders uit.

Wij sluiten het jaar af met een negatief resultaat van € 22.338 en tellen 15.296 toeschouwers bij 124 voorstellingen. Het aanbod bestond uit tien producties, waarvan vijf in samenwerking met coproducten. Voor de eerste lockdown in maart 2020 konden we rekenen op goed bezochte voorstellingen in het staartje van de tournee van (.....) en een deel van de tour van *Het dier, het dier en het beestje*. Ook was Theater Artemis internationaal actief met speelbeurten in Dresden en Graz en in het Brabantse onderwijs met *De driedaagse*. Vanaf 12 maart hebben we moeten opereren in bijzonder uitdagende omstandigheden, maar is het ons gelukt om te blijven produceren.

Wij hadden het geluk dat we vrijwel alle producties die gepland stonden ook daadwerkelijk hebben kunnen tonen, zij het aan een beperkt publiek. *Het Druilorgel* in opdracht van Festival De Betovering en *HERFST* in samenwerking met November Music zijn wel gemaakt, maar niet getoond aan publiek. Samen met *Het zelfloket* op Theaterfestival Boulevard, dat niet op 1,5 meter geproduceerd kon worden, blijven deze kunstprojecten op de plank voor komende festivals.

Samen met onze coproducten namen we als Theater Artemis een risico door in deze tijd een grote zaalproductie te maken. We hebben *Het eind van het begin van het einde* na de première in het paleis nog 13 keer in Antwerpen kunnen spelen voor bijna 3.000 bezoekers. Dit durfden wij aan na duidelijkheid over extra middelen vanuit het ministerie van OCW.

De aanvullende subsidie was bedoeld om werkgelegenheid in de sector zoveel mogelijk te continueren, uitvoerenden zorgvuldig te compenseren bij wegvallende werkzaamheden en te investeren in nieuwe initiatieven (zie hoofdstuk 11 Fair Practice). Dankzij de steun kwam de continuïteit van Theater Artemis niet in het geding. Nieuwe initiatieven die we realiseerden zijn vertaalopdrachten voor toekomstige internationale bespelingen, een gezamenlijk noodfonds vanuit PLAN-Brabant voor jonge makers, een nieuwe editie van *De driedaagse* en *Social Disdancing* met bewoners in verschillende Bossche wijken tijdens Boulevard.

Met de overheidssteun werd de waardering voor kunst en cultuur voelbaar. Ook werden wij blij van de lovende adviezen van verschillende adviescommissies in reactie op ons activiteitenplan 2021-2024 en de 5-sterren recensies in de Belgische pers voor *Het eind van het begin van het einde*. En er volgden selecties voor festivals: *Het dier, het dier en het beestje* op het Vlaams en Nederlands Theaterfestival (met speelbeurten in Brussel en Amsterdam) en (.....) voor Augenblick mall!, het Duits theaterfestival voor jong publiek in Berlijn.

Al met al liep 2020 heel anders dan wij hadden verwacht. We hebben ons publiek gemist. We hebben elkaar gemist. Maar wij hebben dingen gemaakt die wij eerder nooit hadden kunnen bedenken en hebben alle kansen benut die we zagen. En dat met een geweldig team en het vertrouwen dat het allemaal goed komt.

Leve de verbeelding!

1.1. PRESTATIES

In 2020 speelde Theater Artemis 124 voorstellingen (inclusief schoolvoorstellingen), waarvan 28 in de standplaats 's-Hertogenbosch, 25 in de rest van de provincie Noord-Brabant, 24 in de rest van Nederland en 47 in het buitenland (inclusief België). We bereikten daarmee 15.296 bezoekers. Naast de reguliere voorstellingen werden 89 educatieve activiteiten georganiseerd, waaraan 1.984 kinderen en jongeren deelnamen.

De spreiding van de voorstellingen (vrije voorstellingen en schoolvoorstellingen samen) was in 2020 als volgt: 23% van de voorstellingen werd gespeeld in de standplaats 's-Hertogenbosch, 20% in de rest van de provincie Noord-Brabant, 19% in de rest van Nederland en 38% vond plaats in het buitenland (inclusief België).

De educatieve activiteiten werden voor een groot deel (63%) georganiseerd in de provincie Noord-Brabant: 16 activiteiten vonden plaats in de gemeente 's-Hertogenbosch en 40 in overige Brabantse gemeenten. In de rest van het land zijn 33 educatieve activiteiten aangeboden.

In 2020 heeft Theater Artemis 61 schoolvoorstellingen gespeeld voor 9.042 kinderen van basisscholen. Er zijn geen leerlingen bereikt in het voortgezet onderwijs. Schoolvoorstellingen van *Happyclappy* 12+ konden geen doorgang vinden op middelbare scholen door het effect van de coronamaatregelen. Anderzijds heeft dit te maken met de keuze van Theater Artemis om over het geheel genomen meer voorstellingen te produceren en te hernemen die geschikt zijn voor het primair onderwijs. Het totaalbereik van schoolvoorstellingen (vo + po) voldoet echter ruim aan de prognose zoals opgenomen in het activiteitenplan 2017-2020. Het ministerie heeft de huidige onderverdeling losgelaten in de prestatie-eisen voor 2021-2024.

	aantal bezoeken (voorstellingen)	aantal deelnemers (overige activiteiten)
2020	15.296	1.905
2019	37.396	7.362
2018	21.794	11.290
2017	26.986	5.669
gemiddeld bereik per jaar	25.368	5.245
prognose 2017-2020	20.6145	4.839

Het aantal bezoekers in 2020 was logischerwijs lager dan verwacht, maar de gemiddelde resultaten komen alsnog hoger uit dan de prognose zoals opgenomen in het activiteitenplan 2017-2020. Voor een verdere specificatie van publiek verwijzen wij u naar het prestatie-overzicht (zie 7.1.) in dit verslag.

1.2. SAMENVATTING RESULTAAT EN BALANSPOSITIE

De exploitatie is met een totaal aan baten van € 1.617.663 ten opzichte van 2019 (€ 1.794.694) ongeveer 10% gekrompen. Ten opzichte van de begroting zijn de baten ongeveer gelijk gebleven, met daarin wel een verschuiving van eigen inkomsten naar subsidies. Met een totaal aan lasten van €1.640.001 ontstaat een exploitatietekort van € 22.338 wat naar rato van de ontvangen subsidie onttrokken wordt aan de egaliseringsreserve Noord-Brabant 2017 – 2020. Het restant wordt onttrokken aan de algemene reserve. Daarmee daalt het eigen vermogen naar € 258.792 en blijft ongeveer 16% van de exploitatie (die in 2020 iets kleiner is dan in 2019). Dit is nog altijd boven de het gewenste niveau van 10% van de exploitatie, ook als we de exploitatie van 2019 ter vergelijking nemen. Door de vermindering van eigen inkomsten en de toename van de subsidies is het percentage eigen inkomsten in 2020 20,99% in 2019 bedroeg dit nog 40,28%. Op dit punt laten de gevolgen van de coronacrisis zich het duidelijkst zien. Voor de organisatie als geheel geldt dat de financiële gevolgen van de crisis, mede dankzij de ontvangen Rijkssteun, relatief beperkt zijn gebleven en dat Theater Artemis zo goed mogelijk haar medewerkers maar ook ZZP'ers aan het werk heeft gehouden.

Theater Artemis heeft een stabiele positie als jeugdtheatergezelschap in de BIS en zal ook in de periode 2021-2024 Rijksfinanciering door het ministerie van OCW, meerjarige ondersteuning van de Provincie Noord-Brabant en de gemeente 's-Hertogenbosch (huisvestingssubsidie) ontvangen.

2. VOORSTELLINGEN EN KUNSTPROJECTEN 2020

2.1. NIEUWE VOORSTELLINGEN VOOR DE VLAKKE VLOER

HET DIER, HET DIER EN HET BEESTJE 8+

Nieuwe eigen productie, vlakke vloer
30 voorstellingen met 4.052 bezoekers | Tour NL & BE
Officiële Juryselectie Nederlands en Vlaams Theaterfestival

Een hond loopt iedere ochtend met twee dino's naar haar basisschool. In de klas van meester octopus heeft ze veel lol, maar ook wat moeite met opletten. Een haai komt haar eens observeren in de klas. Hoe kunnen ze haar beter helpen? Moet ze niet eens gaan kijken op een andere school? Met knikkende poten stapt ze in het taxibusje van het nijlpaard. Hebben ze daar ook zo'n lieve meester? En hoe moet het in de lente met haar kinderfeestje?

In een kijkdoos vol dieren, gevoelige snaren en goede bedoelingen maakt Theater Artemis van hele gewone dingen een dromerige 'musical'. Een fabelachtige voorstelling met live zang en muziek over interne begeleiders, badmintonnen en net even anders zijn. Een gezongen fabel over een doodgewoon meisje van acht.

"Eindelijk eens een voorstelling met dieren in plaats van mensen" - reactie leerling na een schoolvoorstelling

"De originaliteit in Het dier, het dier en het beestje is ongeëvenaard. - ★★★★★☆ – De Volkskrant

"Het is razendknop hoe Batelaan met zijn bizarre musical een ontregelende balans weet te treffen tussen humor en drama: de vorm is intens geestig, maar ook de hartverscheurende eenzaamheid van Sterre blijft voelbaar." - ★★★★★☆ – NRC

Het dier, het dier en het beestje is in vele opzichten een uitzonderlijke voorstelling binnen het werk van Theater Artemis. Voor ons doen is de voorstelling erg klassiek van opzet. Een herkenbaar en dramatisch verhaal dat van A tot Z verteld wordt. De uitzonderlijke vorm waarin dit gedaan wordt, lijkt de emotionele betrokkenheid van het publiek alleen maar te vergroten. De voorstelling is wel langer geworden dan we ons van tevoren hadden voorgenomen. Het verhaal van Sterre bleek toch groter dan gedacht. We hebben qua beeld flink uitgepakt. We hebben geproduceerd op de rand van wat nog mogelijk was voor een voorstelling van deze schaal. De technische bezetting hebben we moeten uitbreiden om de voorstelling reisbaar te maken. De vele complexe changementen vormen de achilleshiel van de voorstelling. Die vragen bij momenten best veel van het geduld van ons publiek.

2.2. NIEUWE VOORSTELLINGEN VOOR DE GROTE ZAAL

HET EIND VAN HET BEGIN VAN HET EINDE 8+

Nieuwe (internationale) coproductie met hetpaleis en Het Zuidelijk Toneel, grote zaal
13 voorstellingen met 2.811 bezoekers | hetpaleis, Antwerpen

Een voorstelling in z'n achteruit

Onder een dik pak sneeuw zou een voorstelling te zien moeten zijn. Althans, dat zeiden ze bij de kassa toen we de kaartjes kochten. Plotseling dwarrelen er sneeuwvlokjes omhoog en komt er iets tevoorschijn dat lijkt op een lege toneelvloer. Is dit het begin? Is dit het einde? Hallo...?

Deze familievoorstelling voor iedereen vanaf acht jaar start waar normaal alle anderen eindigen: acteurs naar huis en alle spullen in de vrachtwagen. Klaar om door te rijden naar het volgende theater. Maar wat als er ondertussen helemaal geen theaters meer zijn? *Het eind van het begin van het einde* probeert als voorstelling wanhopig nog iets voor te stellen. Misschien is het allerlaatste verhaal nog te redden of is er zelfs een weg terug. Wie helpt er mee?

"Leve de verbeelding" - Publieksreactie leerling na een schoolvoorstelling

“Een dystopische parel” - De Standaard ★★★★★

“Dit alles gebundeld in een waanzinnige theaterervaring; Batelaan overtreft zichzelf in ambitie en radicaliteit. En in verbeelding, natuurlijk.” - De Morgen ★★★★★

Het eind van het begin van het einde is de derde grote zaalvoorstelling van Jetse Batelaan bij Theater Artemis. Hij sluit in vorm en thematiek heel mooi aan bij zijn voorganger *Het verhaal van het verhaal*. Wat we van tevoren niet konden weten is dat het concept zo dicht zou aansluiten op de realiteit van dit coronajaar. Een voorstelling over het einde van de verbeelding was plots geen absurde denkoefening, maar een bijna reële spiegeling van de realiteit. De voorstelling heeft daardoor enorm aan lading gewonnen. Dit verklaart voor een deel de overweldigende ontvangst, die de voorstelling in Antwerpen heeft gekregen. Ook deze voorstelling is langer geworden dan we ons hadden voorgenoemen, maar dat bleek voor het schoolpubliek in Antwerpen geen probleem. De voorstelling had een bijna hypnotiserende werking op de kinderen. Na afloop verlieten groepjes kinderen achterwaarts de zaal. Ook werd er door hen een aantal keren tijdens het applaus “*Leve de fantasie*” gescandeerd. Een mooier compliment is bijna niet denkbaar.

2.3. REPRISSES

DER UNSICHTBARE MANN 4+

Reprise (internationale) coproductie met Schauspielhaus Bochum, remake vlakke vloer
11 voorstellingen met 500 bezoekers | Kammerspiele, Schauspielhaus Bochum

Twee artiesten, een theatertechnicus en een muzikant wachten op het begin van hun voorstelling. Alles is er, maar waar blijft toch het publiek? Al snel blijkt dat er meer dingen onzeker zijn. Want, wie speelt er op die piano? Van wie is dat koffiebekertje dat door de lucht zweeft? En welk spook gaat er daar met het verlengsnoer vandoor? Zijn ze er zelf eigenlijk wel? En kun je dat echt zien, of moet je dat maar geloven?

“Und beweist, dass die einfachsten Mittel wie das gute alte Schattenspiel immer noch viel effektvoller sein können als alle Hightech-Illusionen unserer digitalen Welt.” - halloherne.de

Der unsichtbare mann is onze eerste samenwerking met Schauspielhaus Bochum. Een re-stagement van *De onzichtbare man*. Het was een fijne uitdaging om te werken met de spelers uit hun ensemble en hun omvangrijke apparaat. Doordat de voorstelling niet zou reizen kregen wij de mogelijkheid om van het coulissen-decor een exacte kopie te laten schilderen van de zaal waarin we speelden. Dit pakte prachtig uit. Het was heel leuk om een tweede keer met deze voorstelling bezig te zijn. Een aantal nieuwe vondsten en aanpassingen nemen we ook mee naar de reprise tournee in Nederland. De Covid 19-beperkingen waren binnen het Schauspielhaus erg strikt. We hebben vrij grote concessies moeten doen om de voorstelling alsnog mogelijk te maken. Helaas heeft de voorstelling veel minder kunnen spelen, dan oorspronkelijk gepland.

DER MANN, DER ALLES WEISS 4+

Reprise (internationale) coproductie met Jena Theaterhaus (DE), remake vlakke vloer
1 try-out met 5 (interne) bezoekers | Theaterhaus Jena

Kun je alles weten? De man die alles weet beweert van wel. Maar achter ieder antwoord schuilt alweer een nieuwe vraag. In deze keynote speech voor kleuters probeert De man die alles weet te balanceren op het dunne koord van het allesomvattende weten.

Beleef samen hoe volwassen kennis vrolijk en zonder pardon omvergelopen wordt door de nieuwsgierigheid van de kleuters in het publiek. De man die alles weet veroverd, sinds hij in 2014 door MAAS theater en dans en Theater Artemis ontdekt is, de harten van vele kleuters, ouders, pers en juryleden (zilveren krekel 2014) in binnen- en buitenland.

Der Mann, der alles weiss is een tweede re-stagement die we maken, deze keer voor Theaterhaus Jena. Na *De voorstelling waarin hopelijk niets gebeurt* gingen we nu aan de slag met de *Man die alles weet*. Spannend,

aangezien wij deze voorstelling nog nooit hadden gespeeld zonder de onnavolgbare hoofdrolspeler René van 't Hof. Het was heel fijn om opnieuw samen te werken met dit gezelschap. Je weet al wat je aan elkaar hebt. Helaas hebben we ook hier flink moeten improviseren. Door de reisbeperkingen en quarantaine-verplichtingen was het niet meer mogelijk om mensen van hier naar Jena te laten gaan. We hebben uiteindelijk de hele voorstelling geregisseerd en technisch begeleid met een online-videoverbinding. Allesbehalve ideaal, maar we hebben ervan beide kanten het beste van proberen te maken. Helaas moesten de theaters in Jena al eerder dicht dan dat wij de voorstelling af hadden. Tot op heden hebben zij de voorstelling nog niet voor publiek kunnen spelen.

(.....) EEN VOORSTELLING DIE SCHIJT HEEFT AAN ZIJN EIGEN VAGE TITEL 12+

Reprise (internationale) coproductie met Künstlerhaus Mousonturm en Ruhrtriennale (DE)
13 voorstellingen met 1.770 bezoekers | Dresden en Graz + vervolgtour NL & BE
Geselecteerd voor Theaterfestival Augenblick mal! Berlijn

Een zwaar behaarde zanger zong ooit lang geleden: "Is this the real life? Is this just fantasy?" Best een lekker nummer, daar niet van. Maar wij vragen ons af waarom hij nooit een helder antwoord heeft gekregen?

Als alles zo lekker duidelijk is, waarom voelen wij dan niks als we in onze armen knijpen? Ga je moeder maar pesten, als je niet tegen twijfel kan. Maar val ons niet lastig met je zekerheden.

Overigens heeft dat hele nummer van Queen geen zak met onze voorstelling te maken. Het komt er niet eens in voor. Het is gewoon maar een voorbeeld. Of mag dat ook niet meer tegenwoordig? Ga je dan na afloop zeuren bij de kassa dat de promotekst niet klopte?

"Ouders, leraren, begeleiders van welk soort dan ook, neem al uw kinderen mee en bereid ze voor op het leven door een bezoek aan (.....)" – Theaterkrant.nl

*"Maar het aller knapste: naast filosofisch is (.....), [...] ook gewoon ontzettend leuk"- De Volkskrant ******

*"De voorstelling schakelt behendig heen en weer tussen geestig absurdisme en existentiële nachtmerrie"
- NRC ******

In februari werd de Ruhrtriennale, een van onze coproducenten, gevraagd om (.....) een voorstelling die schijt heeft aan zijn eigen vage titel aan te melden voor Augenblick mal! De jury nam zich voor om de voorstelling live bij te wonen, wat vereist is, maar miste nipt onze internationale speelbeurten. Kort daarna brak de pandemie uit en besloot het festival tot een nieuwe aanpak: voorstellingen bekijken op video. Daarop werden meer voorstellingen dan ooit aangemeld: in totaal 185 stukken. De jury selecteerde er tien: (.....) *Ein Stück, dem es scheißegal ist, dass sein Titel vage ist* was daarbij! Voor het festival in april 2021 is een live-stream in ontwikkeling.

oorlog 6+

Reprise eigen productie, vlakke vloer
2 voorstellingen met 320 bezoekers | Graz (Oostenrijk), Kristallwerk Spleen

Sorry, we zouden zo graag iets zinnigs zeggen. Maar een oorlog is ook voor ons te groot. Wij maken slechts een voorstelling.

Iets met een ballon die leegloopt, een neus die bloedt, helikoptertjes die uit een boom vallen, een gietertje dat huilt, een publiek dat schiet en drie soldaten op rolschaatsen die achterstevoren praten.

"Ernst én hilariteit alom in een geslaagde, verrassende jeugdtheatervoorstelling over oorlog" – De Volkskrant

"Oorlog is een ijzersterke komedie. Toneelspel, kinderspel en de actualiteit lopen dwars door elkaar heen in een ogenschijnlijke chaos die aan slapstick raakt." – Trouw

"Kinderen moeten dit echt gaan zien" – Marit (6)

Onze kinderen hebben allerlei ideeën over oorlog. Maar hoe we ook proberen, hun vragen daarover beantwoorden is lastig. Nog moeilijker wordt het als je dat met een voorstelling wilt doen. Oorlog werd zo misschien wel de meest spannende voorstelling die Theater Artemis ooit maakte. Inmiddels stoeiden en lachten, door heel Europa, vele kinderen opgewonden mee met deze ogenschijnlijke chaos op het toneel. Deze dappere voorstelling was voor even terug op een buitenlands avontuur in Oostenrijk.

WOESTZOEKER 8+

reprise coproductie vlakke vloer met Theater Antigone (BE)
2 schoolvoorstellingen met 200 bezoekers | Verkadefabriek en Parktheater Eindhoven

*Op een dag kwam ik thuis en waren mijn ouders weg.
Het is te zeggen, zij waren gekrompen en alles rondom hen leek plots gigantisch.
Ik begreep het niet.
Mijn pa zat op de rand van een bloempot en mijn ma was verdwaald in het tapijt.*

Woestzoeker is een bitterzoete, maar vrolijke, van de pot gerukte voorstelling over kinderen die thuis de eindjes niet meer aan elkaar geknoopt krijgen. Twee woeste zoekers trekken hartstochtelijk ten strijde tegen een vijand waarvan iedereen zegt dat hij niet te kloppen is: armoede.

*“Een verhaal dat prachtig in elkaar steekt, met personages die je meteen in je hart sluit” – NRC ******

“Wat ze vertellen is zo beeldend dat alles zich haarscherp in je hoofd afspeelt” – Kidsweek

“Een stuk met een lach en een traan, want er zaten zulke rake dingen in! Wat was dat mooi, maar helaas ook de werkelijkheid voor mijn kinderen,” aldus een van de bezoekers. - Quiet community den Bosch

Woestzoeker was een aangename, maar spannende verbreding van ons palet. Het is een voorstelling die in zijn ziel wel aansluit bij het werk van Theater Artemis, maar in de vorm toch voornamelijk klassiek verteltheater is. De voorstelling die in 2019 op tournee is geweest langs theaters in Nederland en België kwam in 2020 nog tweemaal terug op verzoek. Woestzoeker paste perfect binnen het eerste Brabant Menu festival in Eindhoven en het samenwerkingstraject met Koning Willem I in 's-Hertogenbosch. In de Verkadefabriek waren 125 MBO studenten exclusieve bezoekers.

2.4. VOORSTELLINGEN OP EN ROND SCHOOL

HAPPYCLAPPY 12+

Nieuwe eigen productie, voorstelling op en rond een school
12 voorstellingen met 279 bezoekers | try-outs tijdens Theaterfestival Boulevard

A school of life. Een barmhartige voorstelling voor iedereen vanaf 12 jaar.

Happyclappy is een rondreizend schooltje gerund door clowns. Zij geven les in het allermoeilijkste: het leven zelf. De clowns ontfermen zich over hun leerlingen die ze warm welkom heten. In de les nemen zij hun leerlingen mee naar de zompige binnenkant van hun ziel. De clowns hebben een missie: deze jonge zielen gelukkig maken door ze hun eigen ongeluk te laten omarmen. Normaal gesproken is deze les ingeroosterd tussen Frans en Wiskunde maar in de zomer – wanneer de scholen dicht zijn – kun je Happyclappy-bijlessen volgen.

“Wat herkenbaar is, zijn sommige (zalvende) teksten om leerlingen aan te spreken, het voelen van weerstand om iets te doen, de verschillende onderdelen waar een les uit bestaat, het keuze werktijd, de speech bij het slagen of zakken, de onverwachte schriftelijke overhoring. Het was erg grappig om te ervaren wat een leerling in een les kan ervaren.” - reactie VO-Docent

Happyclappy is de eerste productie van Willemijn Zevenhuijzen voor Theater Artemis. Het idee was om met een rondreizend schooltje gerund door drie clowns langs middelbare scholen te gaan. Daar zou de voorstelling als lesuur worden ingeroosterd in het dagprogramma van de kinderen. Door alle maatregelen rondom Covid-19 is het niet gelukt om dit te realiseren. Op een bepaalde manier hebben we daardoor het gevoel dat we de 'echte' voorstelling nog niet hebben gezien. De try-outs op Theaterfestival Boulevard gaven veel moed, maar

ontbeerden ook soms de energie waar we op hoopten. De voorstelling kon zich daar niet afzetten tegen de normale gang van zaken op een middelbare school. Wij verheugen ons op het moment dat we de voorstelling kunnen gaan spelen zoals hij bedacht is. Twee van de Happyclappy-clowns speelden nog een glansrol in een afsluitend filmpje van ons 30-jarig jubileum. De personages lijken hiermee ook nog een leven buiten de voorstelling gekregen te hebben.

DE DRIEDAAGSE 4+

reprise eigen productie, schoolgebonden voorstelling po

12 uitvoeringen (in 36 dagen) met 5.294 bezoekers | gespeeld op basisscholen in provincie Noord-Brabant

Onder de noemer De driedaagse presenteert Theater Artemis vier theatrale soloperformances die zich gedurende drie dagen afspelen op een basisschool. De voorstellingen worden niet bij de leerlingen aangekondigd en lijken in tijd en ruimte eindeloos.

Nog Niet Ontdekte Diersoort (N.N.O.D.)

Willemijn Zevenhuijzen (1976) ontwikkelde samen met vormgever Calle de Hoog (1989) een solo waarin Willemijn zelf als een Nog Niet Ontdekt Dier (N.N.O.D.) in de kleine pauze op maandag verscheen aan de rand van het schoolplein. Tot grote opwinding en schrik van de leerlingen ging ze hier niet zomaar weg. Sterker nog, de volgende dag was ze er nog en had ze met haar roze spoor de hele school omwikkelt en al het 'geel' uit de school weggegeten. Aan het einde van de tweede dag begon het N.N.O.D. zichzelf in te wikkelen, om halverwege de volgende dag te ontpoppen en getransformeerd de school weer te verlaten.

Klusbedrijf Smorenberg

Rob Smorenberg (1993) maakte met vormgever Django Walon (1989) een solo als magisch klusjesman. In tergende slowmotion doet hij zijn ogenschijnlijk eenvoudige werk. In drie uur tijd rolt hij zijn haspel uit, waarna hij in anderhalf uur zijn boterham op eet, om vervolgens in twee uur en een kwartier een trap op te klimmen. Tot zo ver best raar, maar ook nog te overzien. Maar waarom komt hij allerlei spullen uit de klas halen? En waar komt dat glitterpoeder vandaan wat hij al uren staat op te veggen?

De Takkentoktikker

Elias de Bruyne (1988) werkte samen met vormgever Ruben Wijnstok (1986) aan het verhaal van de Takkentoktikker, een eenzaam figuurtje dat normaal ver weg in de bossen leeft. Het is van nature een verzamelaar. Alles wat hij vindt hangt hij in zijn gewaad. Wanneer hij beweegt, beweegt zijn gewaad met hem mee. Dan rammelt alles en maakt hij lawaai. Het geluid dient om andere takkentoktikers te lokken. Hoe meer gerammel hoe beter hij zich voelt. Door het kappen van wouden is hij alles plots kwijtgeraakt. Hij zwerft nu bang rond en verzamelt alles wat hij kan. Het enige wat hij nog heeft is zijn KUBOES. Een kubus waarin hij zich kan verbergen. Wanneer zijn gewaad weer gevuld is met spullen is het tijd om lawaai te maken en terug te gaan naar zijn familie.

Stoffologie

Dennis Tiecken (1986) ontwikkelde samen met vormgever Lotte Boonstra (1989) een solo waarin Dennis zelf als Professor Christopher, wetenschapper verbonden aan het Ministerie van Stoffologie, samen met de kinderen het stof op de school onderzoekt. Stof, dat zijn vuildeeltjes, kleine deeltjes van minder dan een halve micrometer en pluisjes. Met de klas ontdekt hij onder zijn microscoop, tussen de vezels van een trui, krijtdeeltjes en de poepjes van huisstofmijten, een heuse stofkabouter. Hij is zo klein als stof, met het blote oog haast niet te zien. Een probleem: als je aan hem denkt gaat hij groeien... de volgende ochtend wordt er een stofkabouter van 1 meter 90 aangetroffen op school. Hoe kunnen we die nu weer klein krijgen?

"Spannend. Hij is weer blij!! Ik vind het eng. Mag ik weer gaan kijken? Ik heb dit voor de Takkentoktikker gemaakt. Ik vind hem lief. Ik durf wel." - reactie kind (Takkentoktikker)

"Van huilen door de spanning tot huilen omdat hij het N.N.O.D. zou gaan missen." - docent (N.N.O.D.)

"Heel de school was in de ban van Rob, van de voorschool tot en met groep 8, geweldig voor kinderen!" - docent (Klusbedrijf Smorenberg)

De driedaagse is een project dat we al eerder omarmden. Deze soloperformances die zich gedurende drie dagen afspelen op een basisschool vertegenwoordigen op vele manieren waar Theater Artemis voor staat. In dit bijzondere jaar hebben deze voorstellingen alleen maar meer aan belang gewonnen. In tegenstelling tot veel van onze activiteiten in de zaal konden deze solo's vaak wel doorgaan. Om te kunnen voldoen aan de steeds groeiende vraag hebben we uiteindelijk besloten om in het najaar een vierde versie van dit concept te laten ontwikkelen. Mime-acteur Dennis Tiecken en vormgever Lotte Boonstra maakten samen een solo rondom een Stoffoloog en een Stofkabouter. Met deze driedaagse verlegden de makers de focus naar het allerkleinste binnen de school: stof. Het stof onder de verwarming en bovenop de materialenkast bleek veel bijzonders te herbergen. Ook in deze versie weten de makers de realiteit van de school op een mooie manier te kantelen en een verbeelding te openen die grenzeloos is. We zijn heel blij dat we deze solo aan ons aanbod hebben kunnen toevoegen.

2.5. KUNSTPROJECTEN | ARTEMIS COMMUNITY

SOCIAL DISDANCING (AL)

Nieuwe eigen productie, kunstproject in de openlucht i.s.m. Theaterfestival Boulevard
4 voorstellingen met 65 bezoekers | verschillende supermarktplainen in 's-Hertogenbosch

Eén crisis, vier woorden: "Het zijn rare tijden". Bij dat zinnetje kun je je hoofd schudden, nadrukkelijk zuchten of in de verte staren. Maar je kunt er ook bij dansen, ontdekt Theater Artemis. Deze lente zag het tegendraadse gezelschap uit Den Bosch een interessant fenomeen.

Ons sociale leven implodeerde, maar TikTok explodeerde. In duizenden filmpjes toonden jongeren en volwassenen trots hun coronadansjes. Aan inspiratie geen tekort: in supermarkten ontwikkelden klanten voortdurend spontane choreografieën, om levend de zelfscankassa te halen. Een nieuwe bewegingstaal is geboren. Reden voor vrolijke ontregeling.

Viermaal gaat Artemis op pleinen bij Bossche supermarkten opduiken, waar ze een dans met winkelwagentjes openen. Zonder vastgelegde choreografie; louter in het moment ontstaan. Aanstekelijk? Ja, vooral omdat Theater Artemis nieuwsgierige vakkenvullers, klanten en voorbijgangers uitnodigt om mee te doen. In totaal zijn twintig karretjes beschikbaar. Nee, muntje niet nodig. Voor de levende muziek zorgt een koper-ensemble.

"We houden afstand en voelen ons toch, wederom, verbonden als groep." - De Volkskrant

"Ook ik heb een munt voor zo'n karretje en ondervind hoe het dansen met elkaar lucht geeft aan het ongemak. De fanfare-achtige blazers, de zon op onze gezichten, de rook die aan sommige karren ontsnapt in het vuur van de dans; je waant je in een Felliniaanse carnavalsoptocht." - Theaterkrant

"Het wonder van de "Spelende Mens" geschiedde. Vrij van het ongemak om in de schijnwerpers te staan. Het contact en plezier dat dan ontstaat is zo mooi om te zien." - Publieksreactie

Social Disdancing is een kunstproject wat we hebben kunnen realiseren vanuit de extra middelen die we hebben gekregen vanuit OCW. Het startte vanuit de vraag van Theaterfestival Boulevard om na te denken over een project van- en voor Bosschenaren, waarin we met hen zouden reflecteren op de bijzondere omstandigheden waar we inzitten. Het was een uitdagende, maar ook een pittige vraag. Het gehele artistieke team van Theater Artemis was in deze periode druk met de repetities van onze nieuwe grote zaal voorstelling. Sem Jonkers, onze junior educatiemedewerker, heeft de handschoen uiteindelijk opgepakt en is op basis van een idee van Liesbet Swings en Jetse Batelaan aan de slag gegaan. Daar is uiteindelijk een heel mooi project uitgekomen. Mensen met heel verschillende achtergronden vonden elkaar met hun boodschappenwagens op de dansvloer. Zo werd een opgelegde gedragsregel vanuit de overheid omgetoverd tot een ontroerend choreografisch principe. De inbreng van de vier professionele muzikanten en de net afgestudeerde mimers was daarbij van grote waarde.

ACTIEVOEREN = KUNST

Kunstproject met ondersteuning vanuit Stichting De Versterking
2 edities met 44 deelnemers | uitgevoerd op twee basisscholen in provincie Noord-Brabant

In 2017 en 2018 organiseerde Theater Artemis met een groepje kinderen op woensdagmiddagen acties:

#1 GEWOON IS OK #2 NIEMAND MAG DOOD #3 DE WERELD RAAKT VOL #4 ALLES MOET EETBAAR ZIJN
#5 WIJ WILLEN MEER (aandacht, uitstapjes, tijd, liefde).

Vanaf 2019 zetten wij dit project voort met klassen onder de titel: ACTIEVOEREN = KUNST. In één dag werkt een klas (groep 3 t/m 7) toe naar een multidisciplinaire actie ondersteund door een beeldend kunstenaar en theaterdocent van Theater Artemis. De straat op... ACTIE!

“De leerlingen onderzoeken artistieke manieren om hun stem te laten horen en hun ideeën zichtbaar te maken.” – Leerkracht Basisschool Marcoen

De Actiegroep is een nieuwe manier om kinderen in aanraking te brengen met kunst en actievoeren. Het vormgeven van de actie is een gezamenlijk creatief proces. De vrijheid, de energie en het vertrouwen dat ze ervan krijgen bleek voor veel kinderen een openbaring. Als vanzelfsprekend komen theater, beeldende en sociale vaardigheden hierbij aan bod.

ARTEMIS@HOME

Nieuw online-project met registraties en thuisopdrachten

video's & opdrachten: 18.233 views op Facebook

De man die alles weet 4+ registratie: 2.137 views op Youtube en 25 via Podiumkids Thuis (kerstvakantie)

Oorlog 6+ registratie: 540 views op Vimeo en 5 via Podiumkids Thuis

Bonte avond van bodybuilders registratie: 284 views op Youtube

Het verhaal van het verhaal registratie: 1.687 views op Youtube | Theater aan de Parade deelt!

Als je in deze bizarre tijden zin hebt in een portie Artemis, dan zal je dat toch echt zelf moeten doen! Daarom willen we jullie aanmoedigen om Artemisvoorstellingen nieuw leven in te blazen door favoriete scènes – tussen de gordijnen, op zolder of in de tuin – na te spelen. Dus: aan de slag, film de scène met je telefoon en stuur 'm naar ons toe. Wij delen jouw filmpje dan online om andere theaterliefhebbers te inspireren om in actie te komen en die creatieve sappen te laten stromen.

“Geweldig” – reactie instagram

“Dankjewel! Typisch Artemis dit. Heerlijk”- reactie instagram

“Flarden van genialiteit”- reactie facebook

In het voorjaar van 2020, toen een coronagolf inclusief bijbehorende maatregelen Nederland overspoelde zijn we ARTEMIS@HOME opgestart. We wilden onze Artemisfans en volgers op sociale media aanmoedigen om Artemisvoorstellingen nieuw leven in te blazen door scènes te spelen. Jetse Batelaan zelf deed een schot voor de boeg. Hij bood online regie-consulten aan waarin hij professionele regieaanwijzingen gaf. Wekelijks werden bekende Artemis-scènes gedeeld ter inspiratie. We ontvingen leuke reacties op de filmpjes die we maakten, maar kregen weinig respons van kinderen (zie ook hoofdstuk 6). Naast de thuisopdrachten zijn ook een aantal registraties via dit online-project gedeeld met het publiek.

3. EDUCATIE

De producties, kunstprojecten en educatie van Theater Artemis staan met elkaar in verbinding en hebben invloed op elkaar. Dat besef komt eens te meer in een jaar waarin het educatieteam slechts beperkt toegang had tot de repetitieruimtes door de beschermde creatiebubbel van cast- en crewleden van waaruit gewerkt is. Het ontwikkelen van educatie bestaat bij de gratie van contact. Daar waar we de voorstellingen een verdiepende bedding willen geven om de activiteiten daadwerkelijk vanuit de inhoud te kunnen ontwikkelen, moet je in verbinding zijn met het creatieve proces op de vloer. Daarnaast mochten de scholen grotendeels van de tijd niet open en wanneer zij wel open waren, durfden zij vaak geen externen toe te laten op de leslocaties. Het educatieteam zat soms met de handen in het haar. Ondanks dat er weinig mogelijk was, merkten wij dat de relatie en dialoog steeds actief is gebleven. Uitstel is geen afstel. Wij ervaren een wederzijds verlangen en vertrouwen dat wij elkaar weer gaan vinden zodra het weer kan.

In de periode voor de lockdown zijn er volop workshops bij de voorstellingen gerealiseerd. Bij (.....) pakten de workshops voor leerlingen in het voortgezet onderwijs goed uit in relatie tot het schoolbezoek tijdens avondvoorstellingen in combinatie met regulier publiek. De grootste bijdrage aan het bereik in 2020 komt voort uit 65 workshops aan 1.517 basisschoolleerlingen die een van de 16 schoolvoorstellingen van *Het dier, het dier en het beestje* bezochten. Toen de productie werd stopgezet, was de tour op ongeveer een derde. Een nieuw samengesteld theaterdocententeam zat in een rijdende trein. Na de investering in werving, selectie en overdracht van de signatuur van ons gezelschap hopen we in de toekomst vaker met deze krachten te werken.

Theater Artemis is opvallend vaak benaderd voor samenwerking en verzoeken tot ontwikkelen van programma's in 2020. Zo heeft Kunstloc ons gevraagd om invulling te geven aan *De Dag Van 8*, (een kindercultuurconferentie voor Brabantse leerlingen uit groep 8 en hun leerkrachten in het kader van CMK), was het wens van de Verkadefabriek om samen met collega gezelschap Bonte Hond randprogrammering op te zetten in de meivakantie, vroeg Frascati ons na het succes in 2019 opnieuw voor een editie van *Vluchtheuvel de Waterheuvel* en is *Het Druilorgel* ontstaan op vraag van Festival De Betovering. Al deze projecten stonden in de startblokken, maar zijn helaas voortijdig afgeblazen met uitzondering van *Social Disdancing* op uitnodiging van Theaterfestival Boulevard (zie hoofdstuk 2). Deze verzoeken hebben in ieder geval opgeleverd dat we ons steeds bewuster zijn geworden van waar we wel en niet op ingaan. Een externe vraag moet inhoudelijk kloppen en aansluiten op onze missie.

Na vijf jaar zien we dat onze regionale samenwerking binnen het Brabant Menu tot veel meer leidt dan een gereguleerd aanbod van voorstellingen aan scholen. Brabant Menu heeft een voor Nederland unieke werkwijze die een gesprek op gang brengt tussen het onderwijs en de podiumkunsten. Voor Theater Artemis zorgt het platform voor vertrouwen bij de scholen, waardoor zij onze uitdagende voorstellingen en kunstprojecten eerder durven te programmeren. Een goed voorbeeld daarvan is *De driedaagse* die in aanloop naar 2020 door 21 scholen was geboekt. Voor schoolvoorstellingen die noodgedwongen zijn geannuleerd zijn, ontvangen scholen vouchers. Hiermee kunnen zij workshops voor deskundigheidsbevordering aanvragen.

Het tweejarig peer-to-peer educatieprogramma *#TheaterMatenMBO* in samenwerking met het Koning Willem I College uit 's-Hertogenbosch is in 2020 afgesloten. In het project dat tot stand is gekomen met steun van Fonds 21 stond het bezoek aan voorstellingen en gezamenlijke reflectie op deze kunstervaring centraal. We slaagden erin een heel diverse groep MBO-studenten in aanraking te brengen met onze voorstellingen. Gesprekken over de voorzetting van de samenwerking zijn in volle gang.

In 2020 organiseerde Theater Artemis 89 educatieve activiteiten voor 1.984 deelnemers. Het bereik laat een sterke daling zien ten opzichte van de overige jaren in de beleidsplanperiode 2017-2020. Dat is eenvoudig te verklaren door de beperkingen die ons gezelschap en het onderwijs zijn opgelegd door de coronamaatregelen. Het aantal activiteiten over het geheel van vier jaar is alsnog hoger dan de prognose in het activiteitenplan.

4. INTERNATIONALISERING

Ook binnen de internationalisering van Theater Artemis tekenen de gevolgen van de pandemie zich duidelijk af. Het ontwikkeltraject met Brabant C stond op het punt van afronden, maar in goed overleg met het fonds hebben wij besloten om de termijn te verlengen. De uitzonderlijke resultaten van onze internationale bespelingen in 2019 kwamen al nagenoeg overeen met de geformuleerde ambities over het geheel van twee jaar. Zelf verkozen we om de afspraken op te volgen zoals opgenomen in de prognose, planning en begroting na afronding van de benoemde activiteiten in het traject.

Om inzicht te geven in de internationale activiteiten die wel gerealiseerd konden worden, gaan we terug naar de begin maanden van 2020 waarin Theater Artemis nog volop actief was met speelbeurten van (.....) en *Oorlog* in Graz en Dresden. Vervolgens maken we een sprong naar het najaar. Vanwege de geldende coronarestricties in diverse landen is het in de tussenliggende periode niet mogelijk om de geplande activiteiten uit te voeren. In september volgen de uitgestelde première en aansluitende speelbeurten voor een beperkt publiek van *Der unsichtbare mann*. Voor deze remake in samenwerking met Schauspielhaus Bochum was het nog mogelijk om af te reizen naar Duitsland. De remake van *Der Mann der alles weiß* in november werd daarentegen volledig digitaal gerealiseerd vanuit onze studio in 's-Hertogenbosch in verbinding met de zaal van Theaterhaus Jena.

Op de lijst met activiteiten die geen doorgang konden vinden in 2020 is een aantal noemenswaardig. Met in het voorjaar ons gastoptreden van *Het verhaal van het verhaal* op Theater der Welt, het belangrijkste internationale theatertreffen van Duitsland gekoppeld aan het Internationaal Theater Instituut (ITI). De geplande speelbeurten zijn verplaatst naar de uitgestelde editie in juni 2021. Tijdens het festival was na afloop van de Duitse première ook de ceremonie van de ITI prijsuitreiking aan Jetse Batelaan gepland. Op een van de oudste Duitse festivals, de Ruhrfestspiele, verviel van onze internationale klapper *Oorlog* een mooie reeks voorstellingen.

Wij hadden ons in het najaar ook bijzonder verheugd op de reis met *Echte vrouwen joggen in regenpak* naar Italië. Het Segni d'infanzia Mantua festival schakelde over op een online-format voor professionals waar inhoudelijke aspecten van theatermaken en de kwaliteiten van de theatersector nader zijn belicht. Jetse schoof aan in drie sessies waarin o.a. duurzame samenwerkingsverbanden met internationale partners als trend is besproken. Theater Artemis investeert al langer in het intensiveren van relaties met vaste, internationale partners en telt er op dit moment vier (Künstlerhaus Mousonturm, Jena Theaterhaus, Schauspielhaus Bochum, en Unicorn Theatre). Gesprekken met het Berlijnse Parkaue worden op dit moment gevoerd. Samen met hen zetten wij langere lijnen uit en is er naast programmering van producties ruimte voor o.a. coproducties, re-stagements en kunstprojecten.

Niet alleen internationaal maar ook nationaal wordt in deze kwetsbare tijd duidelijk hoe waardevol nauwe banden met vaste partners zijn. In relatie tot het komende theaterseizoen wordt in de sector gesproken over het dilemma van nieuw aanbod versus producties die zijn doorgeschoven en het beperkt aantal avonden dat beschikbaar is. In de oververhitte markt plukken wij de vruchten van onze vaste contacten. Al ervaren ook wij een terugval in de afname van schoolvoorstellingen, we blijven profiteren van de grote belangstelling voor ons werk. Theaters plannen echter selectief en dat is zelfs voelbaar bij de tournees van onze meest recente successen: *Het eind van het begin van het einde* en *Het dier, het dier en het beestje*.

In 2020 speelde Theater Artemis 15 schoolvoorstellingen in België voor 2.205 leerlingen en realiseerde daarnaast 32 internationale reguliere bespelingen van 6 verschillende producties en trok daarmee 4.046 bezoekers in België, Duitsland en Oostenrijk: 26% van het aantal reguliere bezoekers ten opzichte van 2019.

5. TALENTONTWIKKELING

De extra middelen die per 2018 beschikbaar zijn gesteld door OCW voor talentontwikkeling en educatie (vanaf 2021-2024 structureel opgenomen in de BIS-subsidie voor jeugdproducenten) ziet Theater Artemis als een stimulans om de bestaande focus op jong talent binnen de organisatie te verdiepen. We zagen in 2020 een waardevolle ontwikkeling bij junior educatiemedewerker Sem Jonkers. Hij kreeg de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en uitvoering van *Social Disdancing* tijdens Theaterfestival Boulevard. Hij vond verbreding en verruiming van zijn rol in deze cross-over op het vlak van educatie en voorstelling. Aan *Social Disdancing* namen ook drie pas afgestudeerde spelers van de mime-opleiding deel.

De aanwezigheid en het werk van Willemijn Zevenhuijzen is een ander voorbeeld van hoe wij talentontwikkeling zien als vanzelfsprekend onderdeel binnen onze kerntaak. Naast haar rol als maker en speler in diverse producties heeft zij als een van de vaste leden van het artistiek team ook de opdracht om jong talent binnen onze organisatie te begeleiden. Ook wordt zij regelmatig gedetacheerd aan de acteursopleiding van de HKU en de mimeopleiding in Amsterdam en is ze een veelgevraagd klankbord voor jonge makers. Als onderdeel van haar eigen ontwikkeling als mid career theatermaker maakte zij *Happyclappy* buiten de kaders van een theaterzaal en onder andere met zichzelf als speler (zie hoofdstuk 2). Daarnaast speelde zij in (...) en *Het eind van het begin van het einde* en was ze nauw betrokken bij de kunstprojecten en de werving en begeleiding van jong talent.

In 2020 is de aandacht voor talent nog verder verbreed door het ontwikkelen van een nieuwe editie van *De driedaagse* als kunstproject op basisscholen binnen het Brabant Menu. Dennis Tiecken als jonge, spelende theatermaker is gekoppeld aan vormgever Lotte Boonstra. Dit duo ontwikkelde *Stoffologie* dat als vierde geslaagde versie aan het repertoire van *De driedaagse* is toegevoegd (zie hoofdstuk 2).

Regelmatig zijn stagiaires van kunstvakopleidingen betrokken in producties en kunstprojecten of vragen wij jonge, getalenteerde ontwerpers en componisten als medemakers om input te leveren voor nieuw werk. Wij stimuleren hun artistieke ontwikkeling, zodat zij in de professionele omgeving van Theater Artemis optimaal tot

hun recht komen. In 2020 zijn in een ensemble van zeven spelers in *Het eind van het begin van het einde* drie stagiaires opgenomen. Gina Beuk, Lucas van der Vegt en Prince K. Appiah (later overgenomen door Julia Ghysels) hadden een volwaardige rol in deze grote zaalproductie. De jonge componist Gerjan Piksen kreeg een vervolgoopdracht bij deze voorstelling na onze eerste kennismaking bij *Het verhaal van het verhaal*.

Afgelopen zomer ontvingen vijf van de tien partners van PLAN Brabant steun vanuit het door het kabinet vastgestelde steunpakket voor de culturele sector. Deze aanvullende financiering moest de klappen van de coronacrisis opvangen, continuïteit waarborgen en worden ingezet om opdrachten te verlenen. Voor de PLAN-partners (waaronder Theater Artemis) was het vanzelfsprekend dat hierin ook ruimte moest zijn voor de nieuwste generatie makers. PLAN maakte hiertoe een coronanoodfonds voor jonge makers in de omgeving van PLAN, van nieuwelingen tot uitstromers. Doelstelling van het fonds was de geleden schade onder deze jonge makers enigszins te repareren en de ruimte voor artistieke ontwikkeling te kunnen blijven garanderen.

6. PUBLICITEIT

Het eind van het begin van het einde heeft niet in Nederland kunnen spelen, maar haalde toch al de jaarlíjstjes van de recensenten. Zelfs de twee publiciteitsmedewerkers die de campagne voor deze grote zaalproductie opzetten, hebben de voorstellingen niet kunnen zien. Exemplarisch voor de absurde realiteit waarin wij terecht zijn gekomen. Toch zijn wij blij dat de voorstelling gemaakt heeft kunnen worden en in Antwerpen kon uitkomen. De Nederlandse tour is met een jaar uitgesteld. Het marketingplan ligt klaar voor uitvoering. We hopen de buzz die ontstond door de vijfsterrenrecensies in Belgische media en de actualiteit van de voorstelling weer snel aan te wakkeren.

Voor de lockdown was de zaalbezetting hoog bij de lopende tournees van *Het Dier, het dier en het beestje* en (...). De laatstgenoemde productie was de eerste nieuwe creatie van Jetse Batelaan na de uitreiking van de Zilveren Leeuw op de Biennale van Venetië. Hierdoor ontstond extra nieuwsgierigheid naar zijn werk die wij publicitair konden inzetten. Spijtig dat we de tournee van *Het dier, het dier en het beestje* voortijdig moesten afzeggen. De productie is goed ontvangen door pers en publiek en de publieksflow begon goed op gang te komen.

Een derde van het beschikbare publiciteitsbudget in 2020 bleef onbesteed. Er waren simpelweg weinig producties en kunstprojecten te promoten voor een groot publiek. Wel is er budget geïnvesteerd in de campagne voor het 30-jarig jubileum van Theater Artemis, digitalisering en de lancering van de nieuwe website. We zijn tevreden met het eindresultaat en de functionaliteit van de site. Onze huisstijl is volledig geïntegreerd in ons online-profiel door het device in device-effect. Afgelopen jaar is de website bezocht door ruim 27.000 unieke bezoekers. De daling van 4% t.o.v. vorig jaar door het wegvallen van tournees is minder groot dan verwacht.

Om ons gezelschap lokaal in het zonnetje te zetten besloten we tot een publiciteitscampagne waarmee we het 30 jarig bestaan van Theater Artemis vierden. Met een campagne met handgespoten affiches waren we zichtbaar in 's-Hertogenbosch. Een fijne manier om in een content luwe periode contact te houden met bewoners van onze thuisstad. Ook de lokale ondernemers droegen hun steentje bij door de posterbeelden ruimhartig te afficheren in de etalages. Een roadmovie met onze *Happyclappy*-clowns langs naar Artemis vernoemde yogastudio's, cafetaria's, straten en verloskundigenpraktijken was de perfecte uitsmijter van het jubileumjaar.

Theater Artemis is geen koploper op het gebied van digitalisering en wij beseffen dat een online registratie geen vervanging is voor de beleving van het interactieve theater zoals het publiek dat van ons kent. Desondanks was het goed om in dit uitzonderlijke jaar *ARTEMIS@HOME* op te zetten. Hiermee hebben we getracht ons eigen en nieuw publiek te (blijven) bereiken met registraties van voorstellingen en opdrachten voor thuis (zie ook hoofdstuk 2). We staan meer open voor onlinemogelijkheden en zien het belang van investeren in goede registraties zoals inzetbaar voor Podiumkids Thuis. *ARTEMIS@HOME* leverde content op voor onze sociale media-kanalen; een life-line naar ons publiek in een periode zonder live ontmoetingen. Maar live blijft het uitgangspunt. Voor het werk van Artemis is de live-interactie zo wezenlijk dat het niet of nauwelijks vertaald kan worden naar online. De Artemis-mentaliteit kan online wel leiden tot nieuw (digitaal) en interactief werk.

6.1. PRESTATIEOVERZICHT

	HUIDIG BOEKJAAR		ACTIVITEITEN PLAN		VORIG BOEKJAAR	
PRODUCTIES	AANTAL		AANTAL		AANTAL	
<i>1 Nieuwe eigen producties totaal</i>	3		1		2	
<i>2 Nieuwe coproducties totaal</i>	1		1		2	
<i>3 Reprise eigen productie</i>	2		1		3	
<i>4 Reprise coproductie</i>	4		1		3	
5 Totaal producties (1+2+3+4)	10		4		10	
Uitsplitsing totaal producties:						
<i>6 Producties grote zaal</i>	1		1		1	
<i>7 Producties midden en kleine zaal</i>	9		3		9	
VOORSTELLINGEN	aantal voorstellingen	aantal bezoeken	aantal voorstellingen	aantal bezoeken	aantal voorstellingen	aantal bezoeken
<i>8 Reguliere voorstellingen standplaats</i>	18	860	17	2.818	18	2.516
<i>9 Reguliere voorstellingen buiten standplaats</i>	13	1.348	47	8.554	61	8.478
<i>10 Reguliere voorstellingen buitenland</i>	32	4.046	13	2.392	102	11.625
11 Reguliere voorstellingen totaal (8+9+10)	63	6.254	77	13.764	181	22.619
<i>12 Schoolgebonden voorstellingen po</i>	61	9.042	30	3.973	75	14.692
<i>13 Schoolgebonden voorstellingen vo</i>			29	3.822	8	1.070
<i>14 Schoolgebonden voorstellingen mbo, ho</i>						
15 Schoolgebonden voorstellingen Totaal (12+13+14)	61	9.042	59	7.795	83	15.762
16 Totaal voorstellingen en bezoeken (11+15)	124	15.296	136	21.559	264	38.381

	HUIDIG BOEKJAAR	ACTIVITEITEN PLAN	VORIG BOEKJAAR
	aantal bezoeken	aantal bezoeken	aantal bezoeken
Specificatie van bezoeken totaal:			
17 Gratis bezoeken	2.084	540	3.229
18 Betaalde bezoeken	13.212	21.019	19.390
Overige bezoeken:			
19 Bezoeken website totaal	55.754	55.000	111.384
20 Aantal unieke bezoekers website	27.061	42.350	28.161

OVERIGE ACTIVITEITEN	aantal activiteiten	aantal deelnemers	aantal activiteiten	aantal deelnemers	aantal activiteiten	aantal deelnemers
21 Schoolgebonden activiteiten (po/vo/mbo/ho)	86	1.905	195	4.934	265	7.633
22 Openbare activiteiten	3	79			47	4.000
23 Totaal overige activiteiten (21+22)	89	1.984	195	4.934	312	11.633

7. TOELICHTING OP DE JAARREKENING

7.1. TOELICHTING OP DE BALANS

Het balanstotaal laat ten opzichte van 2019 geen grote afwijkingen zien. De kortlopende vorderingen en schulden ontlopen de posities van 2019 niet in grote mate. De liquide positie is met €307.000 ruim. Dit betekent dat het eigen vermogen niet opgesloten zit in activa maar in contanten beschikbaar is. Omdat de onzekere situatie in 2021 voortduurt hecht Theater Artemis er aan om deze solide positie te handhaven.

Activa

Materiële vaste activa; Omdat de reeds afgeschreven vrachtwagen nog steeds goed functioneert en de overige activa verder afgeschreven zijn daalt de balanswaarde. (Voorzichtigheidshalve wordt in de begroting van 2021 rekening gehouden met vervanging van de vrachtwagen). Verdere grote investeringen zijn in 2021 niet noodzakelijk.

Vorderingen; Ten opzichte van vorig jaar zijn de debiteuren flink afgenomen, dit komt omdat de tournee van *Het eind van het begin van het einde* in de laatste weken geannuleerd moest worden. De afrekening van deze productie met coproducent hetpaleis zorgt voor de toename van de overige vorderingen.

Liquide middelen; Hoewel de liquide positie ruim is, wordt Theater Artemis nog niet geconfronteerd met negatieve creditrente. Dit risico is voor 2021 wel aanwezig.

Passiva

Het exploitatietekort is in verhouding van de ontvangen subsidie onttrokken aan de egaliseringsreserve Noord – Brabant 2017-2020 en de algemene reserve. De provinciale egaliseringsreserve blijft echter hoger dan aan het einde van de subsidieperiode toegestaan is. Aan de provincie wordt daarom, conform de brief d.d. 15 december

2020 inzake versoepelingen als gevolg van de coronacrisis, toestemming gevraagd het meerdere (€ 9.083) onder te brengen in een bestemmingsfonds egalisatiereserve provincie Noord-Brabant. Het eigen vermogen ligt op ruim 57% van het balanstotaal.

Bij de kortlopende schulden is de belastingschuld flink gestegen ten opzichte van vorig jaar, de loonheffing over december 2020 is in januari 2021 betaald, waar deze in 2019 nog in de lopende maand overgemaakt werd.

7.2. TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

Baten

Publieksinkomsten; door de coronacrisis zijn zowel de binnenlandse als de buitenlandse publieksinkomsten gehalveerd ten opzichte van 2019. Ten opzichte van de begroting zijn vooral de binnenlandse inkomsten laag. Dit heeft twee oorzaken. Ten eerste zijn reguliere tourneevoorstellingen in België begroot onder binnenland maar verantwoord onder buitenland. Ten tweede zijn de buitenlandse publieksinkomsten de laatste jaren, mede met dank aan steun van Brabant C, in een stroomversnelling geraakt, waardoor de meerjarenbegroting voorzichtig is opgesteld.

Overige directe inkomsten; de verantwoorde coproductiebijdrage betreft het Belgische deel van de tournee van *Het eind van het begin van het einde*. Na de try-outs, première en voorstellingen in de theaterzaal van coproducent hetpaleis in Antwerpen zou de voorstelling op tournee gaan door Nederland en België. Door de annulering van de tournee zal het Nederlandse deel van deze coproductie pas in 2021 worden afgerekend, waardoor de vergoeding ten opzichte van de begroting zeer minimaal is. Dit heeft er overigens ook mee te maken dat de constructie van de coproductie gewijzigd is door het toevoegen van een Belgische partner.

De overige directe inkomsten bestaan uit twee bijdragen voor licenties om van de Artemis-producties, *De onzichtbare man* (Schauspielhaus Bochum, Duitsland) en *De man die alles weet* (Jena Theaterhaus, Duitsland), remakes te maken met eigen cast en crew.

De indirecte inkomsten komen voornamelijk voort uit verhuuractiviteiten in de eigen ruimtes. Deze zijn door de beperkte openingsmogelijkheden flink teruggelopen ten opzichte van 2019. Verder valt hier ook de uitleen van Jetse Batelaan (eindregie bij De Warme Winkel), Willemijn Zevenhuizen (activiteiten in het kunstvakonderwijs) en technicus Marieke Smits onder.

De private middelen bestaan uit een bijdrage van Fonds 21 voor het project #TheaterMatenMBO voor studenten met het Koning Willem I College. Hoewel het project vertraging heeft opgelopen, heeft het belangrijkste deel van de activiteiten toch kunnen plaatsvinden.

De structurele subsidie OCW is inclusief de € 142.599 aanvullende subsidie in verband met de coronacrisis.

Onder de incidentele publieke subsidies is de TOGS opgenomen en een eenmalige bijdrage van gemeente 's-Hertogenbosch voor de verhuizing van de werkplaats en opslag naar de Rietveldenweg.

Lasten

De materiële lasten beheer zijn net als voorgaande jaren iets hoger uitgevallen dan begroot. In 2020 komt dit deels door extra uitgaven voor thuiswerkplekken en technische faciliteiten om vergaderen en zelfs regie op afstand mogelijk te maken. Investerings voor onderhoud en techniek dragen bij aan de verdere professionalisering van de voorstellingen. Verder is in 2020 de werkplaats verhuisd naar een nieuwe locatie. De opslag die tot en met 2019 in gebruik was, werd door wijzigingen aan de toegangswegen als gevolg van stedelijke gebiedsontwikkeling niet meer toegankelijk zijn met vrachtwagens en trailers die we voor onze producties gebruiken.

De beheerslasten personeel zijn lager door ontvangen ziekengeld en door minder reiskosten en overige personeelskosten omdat er fors minder op de locatie Predikheerenpoort is gewerkt.

De activiteitenlasten materieel zijn ongeveer €80.000 gedaald ten opzichte van de begroting en ten opzichte van 2019. Dit heeft vooral te maken met het niet door kunnen gaan van voorstellingen en de daarmee gepaard gaande publicitaire inspanningen. De voorbereidingskosten zijn juist relatief hoog, mede door de opstart van de

coproductie met Künstlerhaus Mousonturm die door de internationale reisbeperkingen als gevolg van Covid-19 pas in het voorjaar van 2022 in première zal gaan.

De activiteitenlasten personeel zijn in 2020 bijna net zo hoog als in 2019 en fors hoger dan de begroting. Theater Artemis heeft zo goed mogelijk uitvoering gegeven aan de opdracht van de minister om met de extra steun zo veel mogelijk werknemers aan het werk te houden en ZZP'ers opdrachten te geven. De overige personeelskosten zijn hoger door onder andere opleidingskosten.

7.3. TOELICHTING OP DE FINANCIËLE POSITIE

Dankzij de coronasteun van het ministerie van OCW is het boekjaar met een bescheiden tekort afgesloten. Ook na dit tekort voldoen de reserves nog ruim aan de interne doelstelling van ongeveer €160.000.

De nog altijd voortdurende maatregelen om verdere verspreiding van Covid-19 tegen te gaan, zorgen voor onzekerheid. Ook voor 2021 houden we rekening met fors lagere publieksinkomsten dan gebruikelijk. Dit wordt gecompenseerd door de extra steun die we voor 2021 van het Ministerie van OCW toegezegd gekregen hebben. Daarmee is de begroting voor 2021 sluitend. De verwachting is dat geen extra steun (zoals NOW en TVL) aangevraagd hoeft te worden. Verder is de verwachting dat in de herfst van 2021 weer jeugdvoorstellingen gespeeld kunnen worden zonder al te veel beperkingen. Op grond van het voorgaande zijn het bestuur en de Raad van Toezicht van mening dat de continuïteit de eerste twaalf maanden na vaststelling van de jaarrekening niet in gevaar is.

7.4. REFLECTIE OP ONDERNEMERSCHAP

Hoewel er goede resultaten behaald zijn met opbrengsten van buitenlandse re-stagings waren er verder vooral teruglopende eigen inkomsten in 2020. Het percentage is blijven steken op 20,99%, het streven is om dit, na afloop van de coronamaatregelen, weer te laten stijgen. In de hoop uiteindelijk weer op het niveau van voor de crisis uit te komen.

Ondernemerschap bij Theater Artemis uit zich in de combinatie van inhoud, organisatie en gezonde financiële sturing. Goede cijfers beïnvloeden de kwaliteit van de inhoud en andersom. Voor 2020 en naar verwachting ook voor 2021 geldt dat de gezonde financiële basis behouden blijft. In 2020 zijn artistiek inhoudelijk goede producties en kunstprojecten ontwikkeld. Deze zijn echter slechts beperkt aan publiek vertoond vanwege de aangepaste capaciteit en 1,5 meter opstelling. Zodra de kans zich voordoet zullen de voorstellingen alsnog plaatsvinden.

Door realisatie van twee remakevoorstellingen in het buitenland kwamen de opbrengsten uit producersfees fors hoger uit in vergelijking met eerdere jaren (zie overige directe inkomsten in de toelichting op de exploitatierekening). De onderhandeling bij de verkoop van het recht om een remake van een bestaande voorstelling te maken door een internationale partner wordt daarnaast scherper gevoerd. In het kader van de Code Fair Practice is ook in 2020 een verdelingsmodel toegepast om alle creatives die bij de totstandkoming van de voorstellingen betrokken zijn geweest mee te laten delen in de opbrengsten van het licenceren aan buitenlandse partijen.

8. DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Theater Artemis vindt het van groot belang om de horizon voortdurend te verbreden en onderschrijft dan ook van harte de Code Diversiteit en Inclusie. Wij spelen op en voor scholen, doen kunstprojecten op onverwachte plekken en presenteren ons werk in diverse culturele contexten. Door onze goede referenties en contacten met scholen en bemiddelende organisaties voor cultuureducatie zijn we in staat om onze voorstellingen te spelen voor iedereen, ongeacht achtergrond, plek waar iemand woont, geslacht of beperking.

Voortdurend zijn we op zoek naar een verdere verbreding van ons publiek. Niet omdat het van ons gevraagd wordt, maar omdat het onlosmakelijk verbonden is met ons persoonlijk engagement. Wij werken graag binnen het onderwijs, omdat dit de plek is waar ons bereik zo veel breder is dan de smalle laag van de bevolking die theaterkaartjes koopt. Dat maakt overigens niet dat we tevreden achteroverleunen. Theater Artemis heeft nog vele werelden te winnen.

Ons schoolpubliek was weliswaar zeer divers als het gaat om culturele- en sociale achtergronden, maar was geografisch gezien tegelijk nog heel beperkt. Wij bereikten slechts de kinderen die het geluk hadden om in de buurt van een professioneel ingericht theater te wonen. De buitengebieden van Noord-Brabant waren om die reden voor ons grotendeels onontgonnen terrein. Met *De driedaagse* zijn we nu wel in staat om deze leerlingen te bereiken met ons avontuurlijke werk. Juist omdat de culturele kloof tussen stad en platteland steeds groter dreigt te worden, blijven we hier de komende jaren vol op inzetten.

Ons vrije publiek is helaas nog minder breed. Wij kiezen in onze communicatie niet voor de bekende weg. Een kaartje kopen voor Theater Artemis is daardoor een gewaagde sprong in het ongewisse. In nauwe samenwerking met de theaters en de festivals waar we spelen, proberen we zo veel mogelijk mensen te verleiden om deze sprong te wagen. Het is daarin opvallend hoe breed het leeftijdsprofiel is van onze bezoekers.

Representatie en identificatie in onze casts en crews is voor ons van groot belang. Wij schotelen kinderen werelden voor die zij daarvoor nog niet kenden. Voor die afstand kiezen we heel bewust. Tegelijk vinden we het ook belangrijk dat er voor alle leerlingen ruimte is voor herkenning. Al is het maar om voor hen de theatersector te openen als een reëel toekomstperspectief. Dit gaat met vallen en opstaan. Door de aard van ons werk casten we vaak laat. We bemerken een grote druk op de beschikbaarheid van professionele acteurs en makers met een bi-culturele achtergrond. Vaak vissen wij achter het net. Tijdens de repetities voor onze grote zaal productie *Het eind van het begin van het einde* werd de nog niet afgestudeerde acteur Prince K. Appiah benaderd voor een hoofdrol in een televisieserie. Uiteindelijk besloot hij om op deze vraag in te gaan en uit onze productie te stappen. Gelukkig hebben we Julia Ghysels gevonden als zijn vervanger. Wij zijn blij dat we op dat moment niet hebben gekozen voor de bekende weg, maar zonder auditie na een online-gesprek in zee zijn gegaan met Julia. Haar aanwezigheid was een grote verrijking voor de productie. Wij denken inmiddels verder hoe we succesvoller kunnen worden in het proces van casten. Hoe kunnen we al eerder in contact komen met spelers en makers met een bi-culturele achtergrond en hen op een andere manier betrekken bij ons gezelschap?

Onze organisatie zelf is zeer divers als het gaat om leeftijd, gender en seksuele oriëntatie. Allen mooi verspreid over de verschillende afdelingen. Daar zijn we trots op. Tegelijk zijn we ons er ook van bewust dat we tekortschieten als het gaat om culturele diversiteit. We zijn een klein en trouw team. Vacatures binnen ons vast personeelsbestand zijn zeldzaam. Bij de meest recente wisselingen hebben we tevergeefs ingezet op kandidaten met een bi-culturele achtergrond. Onze Raad van Toezicht kent wel culturele diversiteit. Ook komen er in de komende periode een aantal plaatsen vrij. We hebben afgesproken dat bij de invulling van deze plekken met nadruk zal worden gezocht naar een verdere verbreding van diversiteit binnen de samenstelling van de raad.

9. FAIR PRACTICE

Juni 2020 heeft minister van Engelshoven een steunpakket geregeld voor de cultuursector om het acuut wegvallen van de publieksinkomsten door de lockdown te compenseren. Bij de aankondiging van het steunpakket heeft de minister aangegeven dat ze verwacht dat de steunmiddelen waar mogelijk ingezet worden om zzp'ers te compenseren voor geannuleerde opdrachten en om nieuwe opdrachten te geven aan makers en uitvoerenden, zodat de sector draaiende blijft. Hoewel er het afgelopen jaar slechts beperkt live gespeeld kon worden zijn de contracten van tijdelijke medewerkers en zzp'ers conform de richtlijnen van branchevereniging NAPK (opgesteld met de Kunstenbond en het bestuur van ACT Acteursbelangen) doorbetaald volgens een rekenmethode die rekening houdt met de duur van de opdracht en termijn waarop geannuleerd wordt. Dit beleid is duidelijk zichtbaar in de nauwelijks gedaalde activiteitenlasten personeel mede als gevolg van het uitgeven van extra opdrachten zoals omschreven in hoofdstuk 1. Ook in 2021 kunnen we dankzij de extra steun van OCW doorgaan met het aanbieden van tijdelijke contracten voor perioden waarin het onzeker is of geplande voorstellingen plaats kunnen vinden.

In 2020 heeft Theater Artemis als werkgever de volgende inzet gepleegd:

- 11,3 fte vast dienstverband (€716.963)
- 3,5 fte tijdelijk dienstverband (€139.285)
- 2.7 fte inhuur / zzp'ers (€191.933)
- totaal 17,5 fte (€1.048.181)

De totale lasten van de personele bezetting vertonen een daling van 5% ten opzichte van de inzet in 2019. Met dank aan de aanvullende subsidie heeft Theater Artemis de werkgelegenheid in de sector zoveel mogelijk weten te continueren.

In 2020 zijn bijna alle acteurs in loondienst gekomen. Dit volgt uit het gesprek over ondernemersrisico van zelfstandigen versus de bescherming binnen een loondienstverband. Hierdoor wordt voorkomen dat er sprake is van schijnzelfstandigheid volgend uit de wet DBA.

Fair Practice betekent voor Theater Artemis een eerlijke beloning voor de werknemers en verdeling binnen de verschillende productieteams. Daarin is de CAO Toneel en Dans leidend. De medewerkers in dienst (met een vast contract of voor bepaalde tijd) worden ingeschaald op basis van hun ervaringsjaren en verantwoordelijkheden. Bij de start van 2020 is iedere werknemer een salarisregel gegroeid mits binnen de functie het einde van de schaal nog niet is bereikt. Begin juli 2020 vonden de jaargesprekken plaats waarin scherp werd gekeken of de inschaling nog paste bij de praktijk van de werkzaamheden en of er behoefte was aan scholing.

10. PERSONELE ORGANISATIE

Als directeur-bestuurders voelden wij ons gesterkt door hoe volhardend en flexibel het team heeft gereageerd op de gewijzigde omstandigheden door Covid-19. Er bestond een risico dat we heel krampachtig zouden reageren op de beperkingen. Dat is niet gebeurd. Dat maakte dat organisatie en haar medewerkers gezond zijn gebleven.

In het laatste jaar van de kunstenplanperiode 2017-2020 moest ineens alles anders. Dat was soms frustrerend, maar leverde ook waardevolle, professionele ontdekkingen op. In een periode van gedwongen uitzoomen werd vragen gesteld als: "Waarom werk ik hier en doen we wat we doen?". Deze reflectie en herijking bevestigde ons nog maar eens de waarde van kunst en cultuur en hoe trots wij erop zijn om in deze sector te werken. Er wordt gewerkt vanuit een groot inhoudelijk vuur.

In een tijd waarin we op afstand van elkaar moesten werken, hebben we juist gezorgd voor intensief contact om met elkaar in verbinding te blijven. De verbondenheid leverde kennis en inzicht op van elkaars werkzaamheden. Ook werden verborgen talenten zichtbaar (zie ook hoofdstuk 5) en digitale technieken aangeleerd op gebied van vormgeving en radiomontage (voor Radio simetrA, de radiofonische speeltuin van Theater Artemis vanaf 2021) die duurzaam ingezet kunnen worden. De ervaringen met het werken op afstand zal zeker maken dat we in de toekomst vaker digitaal samenkomen en minder reisbewegingen maken. Neemt niet weg dat we dolgraag teruggaan naar normale werkomstandigheden in ons pand aan de Predikheerenpoort.

In 2020 ontvingen twee medewerkers een contract voor onbepaalde tijd en is een derde junior medewerker structureel aan het team toegevoegd. Zarah Ruwhof werkte eerder als zzp-er voor productie en maakte dit jaar de overstap naar loondienst. Hiermee telt de organisatie 16 teamleden en is daarmee op kracht voor het nieuwe kunstenplan.

Begin 2020 is Theater Artemis verhuisd naar een nieuwe locatie voor werkplaats en decoropslag. Door stedelijke gebiedsontwikkeling was het niet meer mogelijk om met onze eigen vrachtwagen en trailers voor grote producties bij de laad en los ruimte van de voormalige werkplaats te komen. De structurele verhoging (10%) van huisvestingssubsidie vanaf 2021 zorgt voor dekking van de gestegen huurkosten. De gemeente 's-Hertogenbosch heeft daarnaast ook bijgedragen aan de eenmalige verhuiskosten in 2020. Wij zijn blij met onze nieuwe stek aan de Rietveldenweg.

Theater Artemis bood als werkgever ook ruimte voor scholing en het opdoen van ervaringen op andere werkplekken. Jetse Batelaan deed een eindregie bij De Warme Winkel, Willemijn Zevenhuijzen gaf les aan theateropleidingen en Marieke Smits (techniek) zette haar skills bij collega-instellingen in de stad. Patrick van der Weijde nam deel aan het leerprogramma LinCZ (Leiderschap in Cultuur Zakelijk) aan de Universiteit Utrecht en Rosanne Roovers (secretariaat) is gestart aan de opleiding Moderne Bedrijfsadministratie. Verder zijn de protocollen voor sociale veiligheid op de werkvloer aangescherpt (zie hoofdstuk 11).

De vaste personele bezetting bestond uit 11,3 fte. Voor de realisatie van de activiteiten is in 2020 nog eens 3,5 fte ingezet en voor € 191.933 aan freelancers ingehuurd. Het verzuimpercentage in 2020 komt uit op 1,2%.

10.1. SAMENSTELLING PERSONELE BEZETTING (EIND 2020)

Beheer

ZAKELIJKE LEIDING / BESTUURDER: Patrick van der Weijde

SECRETARIAAT EN ADMINISTRATIE: Rosanne Roovers

GEBOUWBEHEER: Henk Claassen

HUISHOUDING: Dorrie van de Griendt

Activiteiten

ARTISTIEKE LEIDING / BESTUURDER: Jetse Batelaan

MAKER EN SPELER: Willemijn Zevenhuijzen

EDUCATIEMAKER EN KOSTUUMONTWERP: Liesbet Swings

EDUCATIE: Erica van de Kerkhof

JUNIOR EDUCATIE: Sem Jonkers

SENIOR PUBLICITEIT: Faye Danaë Leijtens

JUNIOR PUBLICITEIT: Sam Cuppen

VERKOOP, PLANNING EN BEELD: Annemiek de Goey

PRODUCTIELEIDING: Klaas Tops

JUNIOR PRODUCTIE: Zarah Ruwhof

TECHNIEK: Marieke Smits

DECORBOUW EN TECHNIEK: Dik Beets

10.2. BELONINGSBELEID

Stichting Theater Artemis is een rechtspersoon die jaarlijks een totale subsidie ontvangt die meer dan 50% bedraagt van de totale inkomsten. Daarmee valt de stichting onder de WNT. Het beloningsbeleid dat de Raad van Toezicht heeft vastgesteld, bepaalt de salarissen van het met de dagelijkse leiding belast bestuur alsmede de vergoedingen die leden van de Raad van Toezicht kunnen ontvangen.

Theater Artemis is voor het beloningsbeleid van haar medewerkers gehouden aan de CAO Toneel en Dans. Alle werknemers ontvangen een salaris conform de afspraken gemaakt binnen deze cao. De salariëring van het bestuur volgt een interne richtlijn die in principe is gebaseerd op inschaling binnen de CAO Toneel en Dans. Het salaris en vergoedingen die het bestuur ontvangt staan vermeld in de jaarrekening en vallen binnen de wettelijke normen die zijn vastgelegd in de WNT. Buiten het bestuur zijn er binnen de stichting geen topfunctionarissen werkzaam.

11. VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Als Raad van Toezicht streven we ernaar om een constructieve bijdrage te leveren aan een zo gezond mogelijke organisatie die op een effectieve en professionele manier wordt georganiseerd. Dit zien we weerspiegeld in de agenda van de directeur-bestuurders. Zij leiden het gezelschap met een heldere focus op de toekomst met hieraan gekoppeld een consequent beleid en een daadkrachtige uitvoering. De Raad van Toezicht ziet het als haar taak de directeuren kritisch te blijven bevragen over te maken keuzes, de kwaliteit van de bedrijfsvoering, de staat van de financiën en de beheersing van de risico's en onzekerheden. Daar is met name dit jaar veel aandacht en zorg voor geweest als gevolg van de acute effecten van de coronacrisis. De leden stonden paraat met advies bij het maken van verantwoorde beslissingen en zagen dat het bestuur adequaat opereerde en snel grip kreeg op de nieuwe situatie. Vanzelfsprekend hadden de maatregelen een grote impact, zowel artistiek-inhoudelijk als de personele organisatie. Mede door toezegging van Rijkssteun keerde stabiliteit terug en is vanuit de (on)mogelijkheden steeds gestreefd naar het maximaal haalbare.

Een andere onverwachte en ongewilde gebeurtenis in 2020 was het plotselinge overlijden van Joop Mols. Vanaf zijn entree in de Raad van Toezicht in 2013 heeft Joop Mols zich laten gelden als een gedreven en kritische meedenker. Hij nam onze opdracht om kunst, kinderen en onderwijs bij elkaar te brengen uiterst serieus en vond als eerste de sleutel 'ontregeling' als kernwaarde voor de educatie van Theater Artemis. Vanuit het profiel

onderwijs en educatie is in Nicole van Son (voorzitter van College van Bestuur INOS Stichting Katholiek Onderwijs Breda) een waardige opvolger gevonden. Zij is benoemd in 2020 en begint in 2021 aan haar eerste termijn.

De Raad van Toezicht is in 2020 viermaal bijeengekomen en heeft in oktober de zelfevaluatie uitgevoerd. Een voorbeeld hoe de zelfevaluatie tot een verbetering kan leiden van afspraken en processen is hoe de financiële rapportage voor de vergadering wordt voorgesproken met de penningmeester. Er wordt constructief en in goede sfeer vergaderd. Men is in alle veiligheid en vertrouwen kritisch naar elkaar en naar de processen. Binnen de samenstelling sluiten de competenties en de kennisgebieden goed op elkaar aan. Iedereen levert vanuit zijn of haar expertise een bijdrage aan inhoudelijke discussies. In 2020 stonden o.a. diversiteit en inclusie en ongewenst gedrag op de werkvloer naar aanleiding van een steekproef inspectie van SZW op de agenda. Er is ook terugkoppeling geweest over de sessie die Ellen Schuit als vertrouwenspersoon vanuit de Raad van Toezicht heeft gehad met personeelsleden over de waarde van feedback bij interne communicatie.

In het verlengde van de sociale veiligheid en naar aanleiding van recente gebeurtenissen bij een collega-gezelschap in de BIS is ook de dynamiek tussen de directie en de Raad van Toezicht besproken. Formeel gezien beoordeelt de Raad van Toezicht de directie in functioneringsgesprekken (zoals ook in 2020 uitgevoerd), op basis van prestaties en bevindingen. Maar kan hierin ook het perspectief van de medewerkers worden betrokken? Een actueel thema waar wij het afgelopen jaar bewuster van zijn geworden en dat we het komende jaar als gespreksonderwerp verder gaan oppakken.

De Raad van Toezicht heeft waardering voor de bewonderenswaardige flexibiliteit, deskundigheid en inzet van de medewerkers en vertrouwen in de manier waarop bestuurders Jetse Batelaan en Patrick van der Weijde samenwerken en het gezelschap door de crisis hebben geloodst, zowel artistiek-inhoudelijk, financieel als op het sociaal vlak in relatie tot het welzijn van de teamleden.

11.1. GOVERNANCE CODE CULTUUR

Theater Artemis kent een Raad-van-Toezicht-model en onderschrijft de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur. De Raad van Toezicht controleert en adviseert de tweekoppige directie (een artistiek- en een zakelijk leider) die de stichting feitelijk bestuurt. De raad is zodanig samengesteld dat deze zijn taken effectief en verantwoord kan vervullen, waarbij de individuele leden hun specifieke kwaliteiten en expertises kunnen bijdragen. De profielschets en samenstelling van de Raad van Toezicht is gepubliceerd op de website samen met het bestuursverslag, waarin jaarlijks openheid van zaken wordt gegeven over de activiteiten in het betreffende jaar.

De Raad van Toezicht komt minimaal vier keer per jaar samen. Zij voeren jaargesprekken met de bestuurders en jaarlijks wordt een zelfevaluatie uitgevoerd. Hierin wordt het functioneren van de raad besproken en getoetst. In de periode zoals beschreven in het activiteitenplan 2021-2024 verandert de samenstelling van de Raad van Toezicht. In 2021 lopen de termijnen van twee van de vijf leden af. In 2022 zal ook Loek Sijbers als voorzitter terugtreden. Alleen Serkan Cengiz heeft de mogelijkheid om tot 2024 aan te blijven in een tweede termijn als penningmeester. De raad is verantwoordelijk voor de samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. In overleg met het bestuur wordt bepaald welke profielen wenselijk zijn en hoe het wervingsproces en de instroom eruit ziet. Het toepassen van de code wordt hierbij in acht genomen.

Het wervingsproces wordt openbaar gemaakt en verloopt daarnaast voornamelijk via de lijnen van de (uitgebreide) netwerken van de zittende leden. Tegelijkertijd wil de zittende Raad van Toezicht, met het oog op de balans tussen geslacht, leeftijd, ervaring en (culturele) achtergrond van de individuele leden, het aspect leeftijd en culturele achtergrond extra aandacht geven. Daarvoor wil de Raad ook buiten de bekende netwerken op zoek gaan naar geschikte nieuwe leden die naast de benodigde kennis en ervaring, als gevolg van leeftijd of culturele achtergrond een extra dimensie toevoegen aan de toezichthoudende rol.

Doel is om een nieuwe Raad van Toezicht samen te stellen die op basis van competenties en diversiteit in staat is om Theater Artemis de komende periode te begeleiden en te ondersteunen bij de uitvoering van onze opdracht.

11.2. RAAD VAN TOEZICHT ALS WERKGEVER

De Raad van Toezicht is werkgever van het bestuur. Jaarlijks voert een delegatie van de Raad, waaronder de voorzitter, functionerings- en beoordelingsgesprekken met de beide bestuursleden/ directeuren. Mede op basis van dit traject stelt de RvT de beloning van het bestuur vast, passend bij bovengenoemde bezoldigingsbeleid.

11.3. SAMENSTELLING, NEVENFUNCTIES EN ROOSTER VAN AFTREDEN RVT

Dhr. L. (Loek) Sijbers

Voorzitter

Voorzitter Raad van Toezicht per 02.12.2014

Eenmalige herbenoeming per 02.12.2018

Aftreden uiterlijk per 01.12.2022

Functie: Directeur-bestuurder Factorium Podiumkunsten Tilburg

Andere nevenfuncties:

- Directeur, Bestuurder Cultuurbouw BV
- Bestuurslid, Stichting Tilburg Dansstad

Dhr. S. (Serkan) Cengiz

Profiel: financieel

Penningmeester | bestuurslid per 15.04.2016

Eenmalige herbenoeming per 15.04.2020

Aftreden uiterlijk per 15.04.2024

Functie: Eigenaar Cengiz Finance & Accounting, 's-Hertogenbosch

Geen andere nevenfuncties

Dhr. M. (Mark) Timmer

Profiel: artistiek-inhoudelijk

Lid Raad van Toezicht per 17.08.2013

Eenmalige herbenoeming per 17.08.2017

Aftreden uiterlijk 16.08.2021

Functie: artistiek directeur Theater Frascati, Amsterdam

Andere nevenfuncties:

- Bestuurslid, Vooropleiding Amsterdam
- Lid Raad van advies, De Theaterschool, AHK, Amsterdam

Mw. P.C.H.M. (Ellen) Schuit

Profiel: juridisch – personeel

Lid Raad van Toezicht per 01.01.2014

Eenmalige herbenoeming per 01.01.2018

Aftreden uiterlijk per 31.12.2021

Functie: HR Director Caggemini Netherlands

Andere nevenfuncties: Raad van Advies, Human Capital Netwerk VNO-NCW

In het voorjaar van 2020 zijn wij geschokt en geraakt door het plotselinge verlies van Joop Mols. Theater Artemis mist in hem een zeer bevlogen lid van de Raad van Toezicht vanuit het profiel cultuureducatie en onderwijs.

Dhr. J.J.M. (Joop) Mols

Profiel: cultuureducatie

Lid Raad van Toezicht per 13.05.2013

Eenmalige herbenoeming per 13.05.2017

Overleden op 13.04.2020

- Functie: Directeur / bestuurder Cultuur Educatief Collectief, Ooij
www.cec-nederland.nl
- adviseur cultuureducatie en culturele infrastructuur
- Freelance regisseur, trainer

11.4. SAMENSTELLING EN NEVENFUNCTIES BESTUUR

Dhr. P.S. (Patrick) van der Weijde
Directeur | zakelijk leider
Gezamenlijk bevoegd bestuurslid per 15.11.2017
In dienst per 15.11.2017 (contract voor onbepaalde tijd)
Geen andere nevenfuncties

Dhr. J. (Jetse) Batelaan
Directeur | artistiek leider
Gezamenlijk bevoegd bestuurslid per 21.01.2013
In dienst per 21.01.2013 (contract voor onbepaalde tijd)
Andere nevenfuncties:
- Bestuurslid Stichting Sjamandada

11.5. ONDERTEKENING

's-Hertogenbosch, 25 Maart 2021

Jetse Batelaan
Artistiek directeur

Patrick van der Weijde
Zakelijk directeur

Loek Sijbers
Voorzitter van de Raad van Toezicht